

تدوین تجارب آموزشی در آموزش و پرورش: فواید، روش و نتایج

جواد شیرکرمی^۱، رضا رحمتی نیا^۲

^۱ دانشجوی دکتری فلسفه تعلیم و تربیت

^۲ کارشناسی تربیت بدنی

چکیده

با وجود فراهم بودن بسترهای اجتماعی و مفاهیم، مضامین و موضوعات غنی و متناسب تحقیقاتی، با تأسف همچنان موضوعات کاملاً انتزاعی و اثبات گرا در کانون توجه بسیاری از محققان قرار دارد. این در حالی است که تجارب ارزشمندی که در طول زمان و در شرایطی واقعی کسب شده، آنچنان که شایسته است، مورد توجه نیست. تجربه اندوزی، با هدف دوری از بدی ها، ضعف ها، ضرر و زیان، سختی ها و در کل به منظور پیشگیری از وقوع اشتباهات می باشد و به کسب یا انتقال و اشتراک تجارب می انجامد. پند و اندرز و انتقال تجارب از افراد متخصص، با سابقه و دارای تجربه در هر حوزه، موجب جلوگیری از روندهای اشتباه و توقف روند آزمایش و خطا خواهد شد، که به جای اتلاف زمان، تسهیل حرکت رو به جلو و افزایش کارایی را به دنبال دارد. امروزه با توجه به تسریع روند رشد و توسعه و تغییر، مسأله تجربه محوری در حیطه های موفقیت یا شکست، بایدها و نبایدها، رفاه، ارتباط و تعامل، مشکل گشایی و نوآوری در حوزه آموزش و یادگیری در موفقیت نظام های آموزشی و ارتقای سطح آموزش و پرورش نقش اساسی ایفا می کند. بنابراین یکی از وظایف مهم دست اندرکاران تعلیم و تربیت، اشتراک و تدوین تجربیات است.

واژه های کلیدی: تجارب تخصصی، تدوین دانش، انتقال تجارب، آموزش و پرورش.

۱. مقدمه

انسان همواره در تلاش بوده است که برخوردها، رفتارها و عملکردهای خود را بهبود بخشد تا به این ترتیب از میزان اشتباهات خود بکاهد. در این راستا، یکی از مسائلی که ذهن انسان را همواره به خود مشغول داشته است، تشخیص و تعیین ضوابطی است که به کمک آنها بتوان «خوب» را از «بد»، «رفتار اخلاقی» را از «غیر اخلاقی» و «رفتار انسانی» را از «ضد انسانی»، متمایز ساخت (علوی و حاج غلامرضایی، ۱۳۹۱).

در داستان های منقول و مکتوب، ضرب المثل های عامیانه و حتی در پندهای بزرگان و ابیات شعرا، می توان جنبه های پنددهی بسیاری را دریافت کرد، که بزرگان، نویسندگان، شعرا، دانشمندان و صاحب نظران، به تفصیل و یا به صورت اشاره و کنایه، حاصل دریافت ها، تجارب، دیده ها و شنیده های خود را به عنوان چراغ راهنما، در اختیار نسل پس از خود قرار داده اند. این آثار جنبه های وسیعی از امور گوناگون را شامل می شوند، که از آن جمله می توان به قناعت، افتادگی و دوری از غرور، آگاهی بخشی، دانستن قدر زمان، دلایل اشتباهات و بسیاری از مسائل دیگر، اشاره کرد. همچنین داستان های بلند و کوتاهی که مکتوب و یا سینه به سینه از گذشتگان به جای مانده است نیز حاوی محتوا و مضامینی بسیار غنی از مسائل و موارد پندآموز است، که تحلیل این داستان ها، موجب دریافت جنبه های فراوانی در ابعاد ارتباطات و همزیستی، اخلاق و رفتار، اعتقادات، امید و تلاش، تفکر و تدبیر، صبر و مقاومت و غیره خواهد شد.

یکی از فواید مرور آثار و تاریخ پیشینیان، کسب تجارب است. انسان ها در طول زندگی سعی می کنند یک خطا را چند بار مرتکب نشوند. علاوه بر این خردمندان تلاش می کنند تا خطایی را که دیگران تجربه کرده اند، مرتکب نشوند و در واقع سعی دارند از تجارب دیگران استفاده کنند، چرا که از عاقل چیزی غیر از این انتظار نیست: همانا عاقل کسی است که تجربه ها، او را پند دهند (شرح غررالحکم و دررالکلم، ج ۳؛ به نقل از قائمی مقدم، ۱۳۸۴).

مادام که انسان در غرور خویش گرفتار است و سر در لاک خود دارد، از رویدادهایی که برای دیگران رخ می دهد، پند نمی گیرد و خطاهای تجربه شده دیگران را تکرار می کند. بدین سبب، باید تربیت آموزان را بر آثار گذشتگان عبور داد تا با عبرت از سرنوشت آنها، تجارب آنان را پلی برای رشد و شکوفایی خود قرار دهند (قائمی مقدم، ۱۳۸۶). از وظایف یک مربی این است که تجربیات خود و سایر همکاران را جمع آوری کرده و سپس و به تنظیم و طبقه بندی و تشریح آن پرداخته و در نهایت در دسترس ذی نفعان و ذی ربطان آموزش و پرورش قرار دهد. اما تذکر، راهنمایی و یادآوری که به عنوان عواملی تکمیل کننده روند تحقق پندآموزی می باشند، باید با منظور جلب توجه افراد به مسائل اساسی مورد استفاده قرار گیرند و لازم است تا در طریقه به کارگیری این شیوه ها نهایت دقت و ظرافت را در نظر داشت.

۲. ضرورت و اهمیت

با وجود مهیا بودن شرایط و بسترهای اجتماعی و تنوع موضوعات بسیار مهم، پر محتوا و مناسب، متأسفانه بسیاری از موضوعات تحقیقاتی، تنوع، جذابیت و نوآوری لازم را به همراه ندارند و تعداد زیادی از موضوعات بر اساس اقتباس از تحقیقات غیربومی و اکثراً اثبات گرایانه صورت می گیرند (شیرکرمی و همکاران، ۱۳۹۵).

به عقیده بسیاری از متفکران اجتماعی و اندیشمندان اسلامی، انسان موجودی اجتماعی است. انسان ها قسمت اعظم نیازها و احتیاجات خود را از طریق کار گروهی و اجتماعی تأمین می کنند. همه اذعان دارند که کار قسمت اعظمی از زندگی انسان را در بر می گیرد. اگر افراد جامعه ای به طور نسبی بتوانند کار و شغل مناسب به دست آورند و شغل آنان متناسب با استعدادها، توانایی ها و علائق آنها باشد، زمینه برای نوآوری، ابتکار، رشد و پیشرفت در ابعاد اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جامعه به وجود

۱. «إِنَّمَا الْعَاقِلُ مَنْ وَ عَظَّمَهُ التَّجَارِبُ».

می آید. به طور کلی می توان کار را عبارت از مجموعه عملیاتی دانست که انسان با استفاده از مغز، دست ها، ابزار و ماشین ها انجام می دهد و این اعمال نیز متقابلاً بر انسان اثر می گذارد و او را تغییر می دهد (توسلی، ۱۳۷۵).

امروزه، از مهم ترین عوامل اجتماعی، پدیدار شدن مسأله آگاهی های جمعی است. مسأله تبادل نظر و مشورت، عنصر اساسی در همه تصمیم گیری ها در سطوح فردی، جمعی و سازمانی است. انسان متمدن نیاز به زندگی اجتماعی دارد، نیاز دارد که در مورد اجتماع آگاهی کسب کند. فردی که تنها به نظر و طرز فکر خود اعتماد و اتکا می کند، در معرض بروز لغزش و اشتباه قرار دارد؛ اما هم فکری با دیگران، بسیاری از زوایای مسائل مختلف را برای انسان آشکار می سازد. معنای خرد جمعی با واژه های «مشاوره» و «مشورت» که هدف آنها ارائه و دریافت رأی و نظر صحیح است، بسیار نزدیک است. هنگامی که مسائل در مطرح شود و تجارب و دیدگاه های مختلف تجمیع شود، لغزش و اشتباه کاهش می یابد.

سعی انسان در مشورت این است که نظر دهد و خالصانه نظر دیگران را قبول کند، مخصوصاً اگر آن فرد، صاحب خرد و دانش و تجربه باشد. از آنجایی که نظر انسان در معرض هوا و هوس است، عقل (جمعی) دیگران می تواند اطراف مسئله را روشن کند و وقتی مسئله روشن شد، تصمیم و عمل صورت می گیرد. بنابراین می توان گفت که عقل انسان و مشورت که برای بهبود است، هر دو اساس کار است.

نتایج و دستاوردهای پژوهش های پندآموز در حوزه کاری و تخصصی، موجب راهنمایی افراد کم تجربه، موجب جلوگیری از سردرگمی و تسهیل کننده روند انتقال دانش و تجربه خواهد بود. همچنین می توان نسبت به تدوین تجارب تخصصی متخصصان و افراد با تجربه و در نهایت، تهیه و تنظیم یک فرم راهنما در زمینه اطلاعات تخصصی اقدام کرد.

۳. تجارب در آموزش و پرورش

در جهان کنونی یکی از شاخص های پیشرفت اجتماعی، آموزش و پرورش و چگونگی بهره مندی از آن می باشد؛ بر همین مبنا کشورها به خصوص کشورهای در حال توسعه در صدد ایجاد فرصت های برابر دسترسی همگان به آموزش و پرورش هستند (عبدوس، ۱۳۸۱). آموزش و پرورش نقشی اساسی و سرنوشت ساز در جوامع بشری ایفا می کند و بر ابعاد و زمینه های گوناگون اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی تأثیر می گذارد، از این رو می تواند به عنوان عاملی مهم و اساسی جهت نیل به رشد و توسعه جامعه محسوب گردد (اسماعیل سرخ، ۱۳۸۶).

آموزش و پرورش، از مهمترین عوامل مؤثر بر توسعه در ابعاد مختلف اجتماعی است، بنابراین مطالعه مسائل مرتبط با آن اهمیت فراوان دارد؛ اما در این حوزه، به پژوهش های مبتنی بر تجارب دست اندرکاران آن گونه که باید، پرداخته نشده است. مواردی را که می توان در این حوزه به دنبال بررسی وضعیت آنها بود شامل معانی استنباطی تربیت، آسیب ها و یا معضلات، وضعیت یادگیری، انضباط، شکوفایی استعداد فراگیران و عوامل، موانع و راهکارهای بهبود وضع موجود می باشد (شیرکرمی و همکاران، ۱۳۹۵).

امروزه با شکل گیری فضای رقابتی بین سازمان ها و با توجه به تلاش هایی که اخیراً سازمان ها برای کاهش حجم نیروی انسانی خود می نمایند و از طرفی نیز با توجه به اینکه با در اختیار داشتن دانش تخصصی در هر زمینه، فرصت و سرعت بیشتری در اختیار افراد و سازمان های خلاق و نوآور برای پیشرفت و نوآوری قرار خواهد گرفت، بنابراین ضرورت حفظ دانش و تجربیات جمعی نیروی انسانی بسیار حائز اهمیت است.

امروزه تبدیل دانش غیررسمی، ذهنی و شخصی (ضمنی) به دانش ثبت شده رسمی (صریح)، یکی از اهداف کلیدی مدیریت دانش است. هر سازمانی به وسیله دانش خود به ارائه خدمات و محصولات می پردازد و در حقیقت دانش سازمانی (فردی و

². <http://www.hawzah.net/fa/Article/45344>

³. <http://www.iqna.ir/fa/news/3345283>

جمعی) است که موجب تداوم و بقای سازمان می شود. برخی از مهمترین انواع دانش عبارت است از دانش متخصصان، دانش رهبری، دانش محیطی، دانش فردی، دانش اجتماعی و دانش مربوط به محصول.

۴. روش تدوین تجارب

انسان ها از دوران کودکی می آموزند که کمتر خطا کنند تا از این طریق خسارت های کمتری پدید آید و جوامع نیز به منظور دوری از آسیب ها، همیشه دوری از اشتباه را گوشزد می کنند زیرا خطا و اشتباه در بسیاری از موارد آرامش را از انسان ها سلب می کند و در مواردی نیز او را به دردسر می اندازد. از علل وقوع اشتباهات می توان به نقص و کمبود تجارب، علم و آگاهی، ضعف دیدگاه نسبت به آینده و فقدان تلاش و کوشش و ... اشاره کرد. گاهی انسان به علت بی تجربگی ناخواسته دچار اشتباهات فراوان می شود؛ بنابراین بهره گیری از تجربیات دیگران و یا استفاده از تجربیات قبلی می تواند سبب کاهش بروز اشتباهات شود. علم و دانش همچون چراغی است که در تاریکی به یاری انسان آمده و او را کمک می کند تا کمتر دچار لغزش و خطا شود، بنابراین انسان جاهل هر لحظه ممکن است در گودال اشتباهات قدم بگذارد. از طرفی، انسان های تنبل به علت دوری از تحرک و فعالیت کمتر می آموزند، بنابراین در برخورد با رویدادهای مختلف قادر به انجام رفتارهای درست نیستند (میرزاآقایی، ۱۳۸۳).

پژوهش از بستر بررسی نظامدار و نقد فکورانه تجارب منشأ می گیرد. از برجسته ترین فعالیت معلمان حرفه ای و فکور، درگیر شدن آگاهانه با تجارب، دسته بندی و سازمان دهی تجارب و تلاش برای کاربردی کردن آنها است. معلمان به طور عام و دست اندرکاران فعالیت های پژوهشی به شکل خاص، در طی فعالیت های پژوهشی به تجارب و یافته های ارزشمندی دست می یابند (اصغری نکه، ۱۳۸۵). اما یک سؤال مهم این است که چه میزان از تجارب و آموخته های دست اندرکاران آموزش و پرورش، سازمان دهی و مکتوب شده است؟

در عصر حاضر، توجه و کاربرد جنبه های عبرت آموز و پندگیری از تجارب، موجب تداوم حضور موفقیت آمیز در دنیای رقابت آمیز و تجهیز به فناوری و علم نوین شده که در نهایت، به تدوین و انتقال دانش تخصصی منجر خواهد شد.

یکی از راه های پی بردن به مضامین و درونمایه ها، تشخیص و استخراج جملات، گزاره ها و عباراتی است که حاوی اطلاع و آگاهی هایی در مورد عنوان مطالعاتی است. به این طریق می توان نکات برجسته و کلیدی را معین، دسته بندی و یا در فرم ها، کاربرگ ها و یا جزوات متناسب جای گذاری کرد و یا مورد تبیین و تشریح قرار داد.

با تفکر در مورد یک مسأله و تلاش برای کشف معنای مرکزی آن، در واقع به رمزگشایی می پردازیم و هنگامی که کد مناسب را کشف کردیم، در حال رمزگذاری می باشیم و به مجموع این دو مرحله کدگذاری می گویند. کد، یک کلمه یا عبارت است که به طور نمادین بخشی از داده ها و وجه برجسته ای از معنا و یا جوهره آن است (خروشی، ۱۳۹۶).

راه دیگر این است که ابتدا مفاهیم مهم و کلیدی مطرح و سپس توضیحات لازم به دنبال آن مطرح می شود و در نهایت، نسبت به تهیه فرم یا جزوه راهنما اقدام می شود. بنابراین می توان گفت که ابتدا مسأله مطرح می شود و سپس بر اساس راه کارها، روش ها، نتایج و تحلیل های مربوط، نسبت به تنظیم تجارب اقدام می شود.

ابزار گردآوری اطلاعات، می تواند کاربرگ، یادداشت، خاطره نویسی، فیلم، عکس و... باشد.

شکل ۱: روش کلی گردآوری تجارب آموزشی

۵. حیطه و گستره ی نتایج

تجربه محوری و جامعیت در انتقال تجارب (مقدماتی، در حال کار و تجارب و توصیه های بازنشستگان) در حیطه های موفقیت، شکست و نوآوری، مشکل گشایی در حوزه آموزش و یادگیری و بایدها و نبایدها، کیفیت روشها، وضعیت رفاه و معیشت، ارتباطات شامل تعاملات (بین معلم و والدین، بین معلم و دانش آموز و بین معلم، مدیر و دیگر کارکنان مدرسه)، پیشگیری از اختلافات، دردرسها و ...، قابل طرح و مطالعه است.

بنابراین یافته های حاصل در حیطه های متعدد و متنوعی نظیر تعامل و روابط، روش های آموزش، چاره جویی، ارزشیابی، روش های تشویقی و ترغیبی، تنوع و نوآوری، و... قابل طرح است.

۶. منافع تدوین تجارب

آموزشگاه نقطه شروع تحول در جامعه هستند و با تمرکز بر آموزش منابع انسانی مورد نیاز برای رشد و توسعه کشور، موجب رشد و تعالی فراگیران می شوند. به همین دلیل، مدارس نیازمند استفاده از تجربه های موجود در حل مشکلات و تعالی همه جانبه هستند. عدم استفاده مطلوب و مناسب از این دانش و تجارب، منجر به تکرار تجربیات ناموفق و عدم کاربرد تجربه های موفق خواهد شد. برنامه ریزی های آموزشی که توسط معلمان، تخصیص منابع مادی، برنامه ریزی فعالیت های کلاسی و استفاده از روش های موفق در تعلیم و تربیت را تعیین می نمایند، حاوی دانش و تجارب است که در صورت مدیریت مطلوب آن، می تواند یکی از منابع ارزشمند به حساب آید. این تجربیات که بخشی از دانش مدیران، معلمان و مربیان مدرسه محسوب می شود، در صورت سازماندهی و مدیریت درست و مناسب، قابلیت و امکان استفاده برای سایر کادر آموزشگاه را فراهم خواهد شد (<http://hamafza.com>). از روند هم افزا در مدیریت دانش مدارس و دانشنامه های حاصل، می توان برای قابلیت های زیر استفاده نمود:

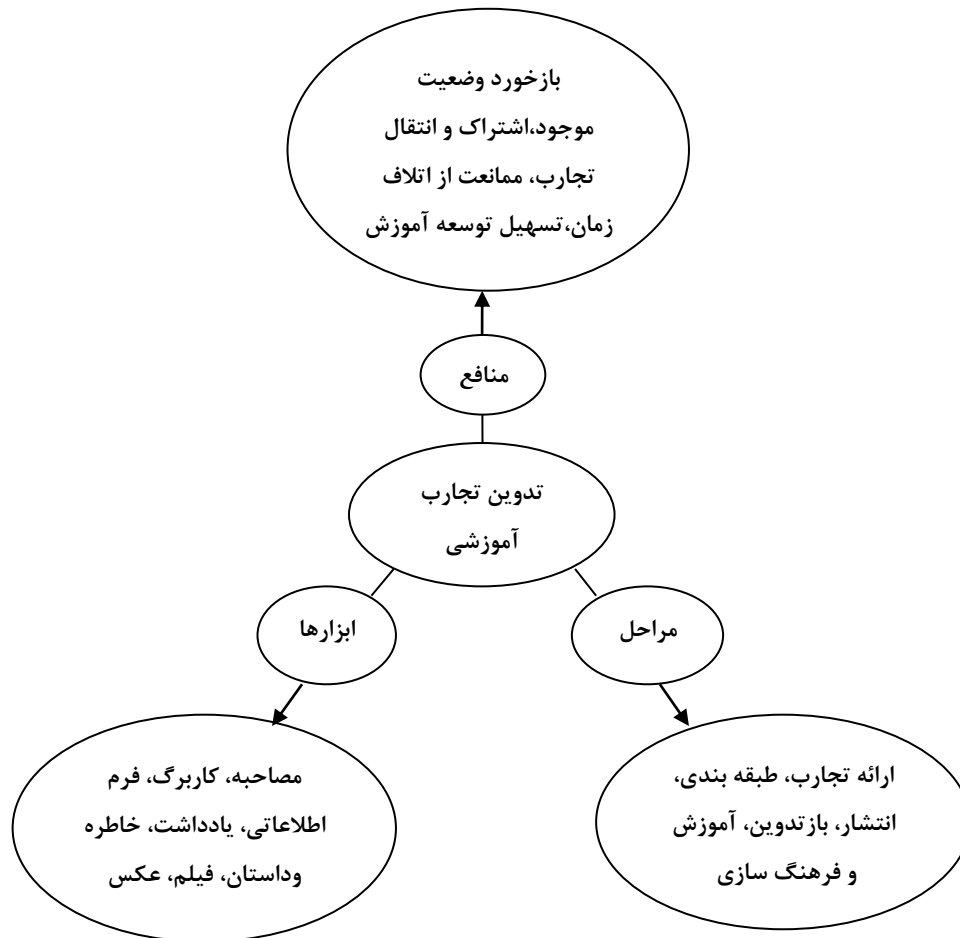
- ایجاد کتابخانه های تخصصی
  - تسهیل در اشتراک دانش بین معلمان مدرسه
  - انتشار محتوای تدریس ها و جلسات علمی برای استفاده سایر معلمان
  - افزایش سرعت و کیفیت تدوین برنامه ریزی ها به دلیل وجود مخزن معلومات
  - ارتقاء سطح ارتباط بین معلمان و اولیاء دانش آموزان
  - مطرح کردن اخبار تخصصی و تحلیل آن ها
  - اطلاع رسانی درباره رویدادها (همایش ها، نمایشگاه ها و ...) فرصت های کاری، پروژه ها و ... (همان).
- بنابراین از مهمترین فواید تدوین تجارب می توان به موارد زیر اشاره کرد:
- ثبت و نگه داری تجارب
  - جلوگیری از اتلاف زمان و دوباره کاری
  - بازخورد مستمر از وضعیت موفقیت ها، شکست ها، نقاط قوت و ضعف، فرصت ها و تهدیدات و ...

۷. مراحل تدوین تجارب

گردآوری و ثبت تجربیات، معمولاً با هدف ممانعت از تکرار، دوباره کاری و تجربه مکرر و یا آماده کردن زمینه برای تحقق و تسهیل پیشرفت های بعدی (همچنان که در ساختن بنای علوم انسانی، خشت خشت تجارب گذشتگان به کار برده شده است) صورت می گیرد (فروزان، ۱۳۹۱). با توجه به سلاقی، طیفی از مراحل در تدوین تجربیات قابل طرح است. برخی بر طرح روایت، تشخیص گزاره ها، دسته بندی و سپس تنظیم و تشریح متکی هستند و برخی دیگر بر تعیین اهداف، تعیین حوزه ها، ارائه راه حل و اقدامات تأکید دارند. ما در اینجا مراحل زیر را پیشنهاد می کنیم:

- بیان گفتاری یا نوشتاری یا تصویری و... تجارب
- نگارش، تنظیم و مستندسازی تجربیات
- طبقه بندی و نگه داری نظام دار تجارب

- چاپ و انتشار تجارب در قالب فرم ها و جزوات خلاصه شده
- گردآوری تجارب جدید و ویرایش و تجدیدنظر دوره ای تجارب
- آموزش فنون نگارش و ارائه تجارب به دست اندرکاران

شکل ۲: مدل مفهومی تحقیق

۸. نتیجه گیری

دانش به مجموعه ای از داده ها، راه کارها و نگرش های افراد گفته می شود؛ امروزه سازمان های موفق به گردآوری دانشی که در نزد کارکنان آنها نهفته و انباشته شده اقدام می کنند. با توجه به پیچیدگی دنیای جدید و سرعت تحولات و پیشرفت در ابعاد مختلف و متنوع، اگر نظام آموزشی از انسجام و هماهنگی، تولید دانش و مدیریت مطلوب آن برخوردار باشد، قطعاً بر کارایی و بهره وری نیروی انسانی آن نیز افزوده خواهد شد.

از طرفی، جوامع بشری در هر شرایطی به همزیستی مسالمت آمیز با هموعان خود نیازمند هستند. بصیرتی که در جریان عبرت آموزی نصیب انسان می گردد، موجب بهره مندی از تجارب دیگران خواهد بود. انتقال این تجارب، می تواند انسان را از بیشتر خطاها باز دارد و چراغی فراروی وی قرار دهد تا از آینده ای درخشان و سعادتمند برخوردار شود (قائمی مقدم، ۱۳۸۶). با توجه به ضرورت برقراری ارتباط میان ابعاد اساسی دانش، اعم از فردی و جمعی، پنهان و آشکار و دانش بیرونی (برون سازمانی) و درونی (درون سازمانی)، ارتباط و تعامل همه ارکان و ابعاد در استقرار مطلوب مدیریت دانش، وجود نظام مطلوب

بایگانی اطلاعات، تسهیل در دسترسی به دانش مدیریت، وجود نظام فهرست بندی اصولی برای دانش و لزوم به کارگیری نیروی انسانی متخصص و توانمند توصیه می شود.

پس از کسب دانش و گردآوری آن، بحث مدیریت صحیح و متناسب با نیازهای روز، امری اجتناب ناپذیر است. بدیهی است که اجرای این امر طی مراحل تحقق می یابد؛ ایجاد، ذخیره، نشر و کاربست را می توان از مراحل اساسی بر شمرد. از طریق ذخیره دانش، امکان جستجوی سریع و دسترسی به اطلاعات و تسهیم مؤثر دانش فراهم می شود. از طریق فرآیند انتشار، همکاری جمعی افراد برای نیل به اهداف مشترک تقویت می گردد.

مراکز آموزش و پرورش همواره به عنوان عنصری بالقوه در حوزه تولید دانش مطرح بوده اند. تشریح لزوم تولید دانش، لزوم تولید و نوآوری، ضرورت تسهیم و کاربرد دانش، امری مطلوب، ارزشمند و اجتناب ناپذیر است. از اهداف اساسی تدوین تجارب در آموزش و پرورش، بهبود عملکرد دست اندرکاران و در نهایت ارتقای سطح کیفیت مراکز آموزشی است، چرا که محتوا و دانش آموزشی و ابعاد آن در مرکز توجه محیط های آموزشگاهی است.

۹. منابع و مراجع

۱. اصغری نگاه، سیدمحسن (۱۳۸۵). تجربه نگاری در فعالیت های آموزشی (با تأکید بر تجربه نگاری دست اندرکاران آموزش ویژه)، مجله علمی، آموزشی و فرهنگی تعلیم و تربیت استثنایی، شماره ۵۳ و ۵۲، ص ۴۳-۳۴.
۲. اسماعیل سرخ، جعفر (۱۳۸۶). نابرابری های آموزشی و نابرابری های فضایی در بعد قومی و منطقه ای (مطالعه موردی دوره ابتدایی استان آذربایجان غربی) در سال تحصیلی ۸۱-۱۳۸۰، فصلنامه تعلیم و تربیت، سال ۲۳، شماره ۳، ص ۱۲۴-۱۰۳.
۳. شیرکرمی، جواد؛ موسوی، سیدعلی؛ عزیزی، سکینه (۱۳۹۵). پدیدارشناسی مسائل آموزش و پرورش و تولید دانش تجربی، ششمین کنفرانس بین المللی روانشناسی و علوم اجتماعی، مرکز همایش های تلاش (۱۵ آبان ۱۳۹۵).
۴. شیرکرمی، جواد؛ میرزایی، مهدی؛ کرمی، اسفندیار؛ روشنی، فردین (۱۳۹۶). مطالعه رویکرد خرد جمعی با تأکید بر کاربرد روش مشورت در پژوهش، ۳۱ شهریور ۱۳۹۶، مؤسسه خوارزمی.
۵. علوی، سید حمیدرضا؛ حاج غلامرضایی، مهناز (۱۳۹۱). روش شناسی آموزش ارزش های دینی و اخلاقی، مجله اسلام و پژوهش های تربیتی، سال چهارم، شماره دوم، ص ۱۳۲-۱۰۷.
۶. فروزان، منصوره (۱۳۹۱). ثبت تجربیات، نشریه رشد مدرسه فردا، شماره ۴، دوره ۹، ص ۲۷ و ۲۶.
۷. قائمی مقدم، محمدرضا (۱۳۸۶). عبرت و تربیت در قرآن و نهج البلاغه، مجله حوزه و دانشگاه، شماره ۲۷، بر گرفته از پورتال جامع علوم اسلامی به نشانی: <http://www.ensani.ir/fa/8075/magazine.aspx>
۸. میرزاآقایی، حمید (۱۳۸۳). پذیرش اشتباه، یادگیری از آن و پیشگیری از وقوع دوباره آن، منتشر شده در سایت فکر نو به آدرس: www.fekreno.org

Collecting of Educational Experiences in Education: Benefits, Methods and Results

Javad Shirkarami
Reza rahmati niya

Abstract

Despite the availability of social platforms and concepts, themes and topics of rich and relevant research, Unfortunately, abstract and provocative issues remain the focus of many researchers' attention. However, valuable experiences gained over time and in real terms are not worthy of consideration. Experiencing is aimed at avoiding bad ones, weaknesses, losses, hardships and in general to prevent mistakes It brings about the acquisition or transfer of experiences. Advise and convey the experiences of experienced people, with a background and experience in every field, It will prevent the wrong trends and stop the trial and error process, Which, instead of wasting time, facilitates forward movement and increases efficiency. Today, with the acceleration of growth, development and change, The issue of experiential pivotalities in the areas of success or failure, dowry and disadvantages, welfare, communication and interaction, Problem solving and innovation in the field of education and learning in the success of educational systems And education plays an essential role. Therefore, one of the important tasks of educators is the sharing and compilation of experiences.

Keywords: Experiential Experiences, Compilation of Knowledge, Transfer of Experiences, Education.